

HERALDO

DE ESPERANTO

Administracio kaj Redakcio: Köln, Brüsseler Strasse 94, Germanlando. Redakcio ne resendas manuskriptojn nepetitajn. Honorario nepagebla. Abono prezo (nur antaŭpage): unu numero 0.25 gmk. aŭ egalvaloro; abono trimonata 3.— gmk.; sesmonata 5.— gmk.; tutjara 10.— gmk. Per poŝtoŝeĉoj kvaronjare 2.70 gmk., en Germanlando monate 0.90 gmk. Ĉe tri samdaŭraj abonoj al unu adreso, kvara abono estas senpaga.

Por pagoj uzu preferen niajn poŝtajn ĉekoj kaj girokontojn: en Nederlando n-ro 248 123 („Heraldo de Esperanto“, Rotterdam); en aliaj landoj (ĉiuj funkcias sub la firmo: „Heraldo de Esperanto“, Köln, Germ.): Bruxelles 204 404, Budapest 59 379, Kopenhavn 49 62, Köln 1117 76, Milano 3/954, Praha 78 193, St. Gallen IX/4602, Warszawa 191 094, Wien D 62 473, Zagreb 408 14. — Aliandanoj pagu per poŝtmandato.

SEMAJNA SENDEPENDA ORGANO DE LA ESPERANTO-MOVADO · UNIVERSALA · ILUSTRITA

Anoncoj: unumilimetra kolonero (62 mm larĝa) kostas 0.10 gmk. aŭ egalvaloron. — Anoncoj: ĉiu vorto aŭ mallongigo kostas 0.05 gmk. 20 vortoj kostas 1.— gmk. aŭ 4 int. respond-kuponoj (nur antaŭpage). Ĉe pli oita aperigo de la sama anonco r a b a t o laŭ speciala prezlisto.

Germ.): Bruxelles 204 404, Budapest 59 379, Kopenhavn 49 62, Köln 1117 76, Milano 3/954, Praha 78 193, St. Gallen IX/4602, Warszawa 191 094, Wien D 62 473, Zagreb 408 14. — Aliandanoj pagu per poŝtmandato.

N-ro 20 (881) 4-paĝa

Deksespa jarkolekto

17 majo 1936

Esperanto — kulturperanto.

Esperantan-ĉeĥoslovakajn Festivesperon en Amsterdam partoprenis la ĉsl. ministro. Ĉu denove unu fojojn Universala Kongreso en Nederlando?

Esperanto — kulturperanto.

Denove en Nederlando oni povas registri altvaloran sukceson de nia movado. La tutmonda esperantistaro ŝuldas profundan dankon al la nederlandaj simpatiaj kaj celkonsciaj verdsteluloj, ludantaj altgradan rolon en la verda regno. La 27-an de aprilo LEEN kaj la Ĉeĥoslovaka Informoficejo en Haag kune aranĝis en la granda salono de la hotelo „Krasnapolsky“ en Amsterdam imponan Esperanto-ĉeĥoslovakajn vesperon sub la protektado de la Sendito (ministro) de Ĉeĥoslovakio en Nederlando, lia ekscelento D-ro Ivan Krno.

Multaj eminentuloj apartenis al la honora komitato. Kelkcentoj da personoj, inter ili multaj el la decidiga Amsterdama societa stero, ekz. la edzino de la ministro, diplomatoj, scienculoj k.a. donis al ĉi tiu kunveno specialan reliefon. S-ano Baas, prezidento de LEEN, salutis la gastojn nederlandlingve, la ministrin Esperante. La ministro en sia bela parolado menciis trafe la valoron de Esperanto, finante per la vortoj en nia bela lingvo: „Kaj al la Esperanto-movado mi deziras bonan sukceson.“ Universitata profesoro van Wijk el Leiden kaj direktoro S-ro Polak el Haag parolis pri la historio kaj pri la ekonomia evoluo de Ĉeĥoslovakio. Interesaj paroladoj. Ĉefaj klasikaj muzikaj de Smetana kaj Dvořak klarigis la programon. La dua parto estis dediĉita al filmoj pri Ĉeĥoslovakio, kaj mi donis en Esperanto la necesajn klarigojn. Antaŭ la prezentado oni ludis la Esperantan himnon, komencvespere la ĉeĥan kaj la nederlandan himnon. La gazetaro estis reprezentita de raportistoj. La vespero klare manifestis la praktikan utilecon de Esperanto, samtempe estante bonŝanca kaj utila por nia movado. Ĉerte inter la eminentuloj estis multaj, kiuj la unuan fojon aŭdis Esperanton kaj per tio spertis, ke ĉi ne estas io sensanga malvivaĵo; sed, kontraste, ke Esperanto estas belsona, plenviva interkomprenilo inter diverslingvaj homoj, kaj la plej bona rimedo por forigi la lingvan barilojn. Tiaj aranĝoj potence antaŭenigas niajn laborojn kaj disvastigas la Zamenhofan verkon en la ĝis nun nur trezge malfacile alireblaj societaj sferoj.

Nun iom pri la tipa de l' naturo verda kaj kaj per la verda stelo verdĝinta Nederlando! Iom el miaj tieaj travivaĵoj:

Nenie mi renkontis tiom da samlingvanoj. En la tramoj, en la vagonaroj, en la stacioj, ĉie, aŭ konduktoraj, aŭ oficistoj aŭ staciestroj en ruĝaj deĵorĉapoj salutis min: „Bonan tagon (vesperon), samideano!“ Ofte estiĝis vigla konversacio, kiel ekzemple en la stacio A . . . , kie la deĵoranta staciestro pro vigla interparolado preskaŭ forgesis anonci ekvetur-signalon kaj doninte ĝin, i ankoraŭ revenis al mia vagono kaj kore kiel vera amiko adiaŭadis, ĝis la vagonaro malaperis. En Amsterdam, en Rotterdam, en Hago ktp. surstrate oni alparolis min, oni informis, eĉ gvidis min kaj montris al mi vindindajn. Tio estas ĝoigaj faktaj, kiuj estis en mia kapo la penson, ke ni devus nepre konsideri tion kaj denove unu fojon elekti tiun belan, altkulturan, feliĉan landon kiel kongreslandon. Oni ne finu la altan valuton. Per lerta aranĝo — kaj tian la nederlandanoj bone komprenas — oni certe ankaŭ al la nerijaj esperantistoj ebligus la partoprenon. Mia opinio la propono estas pripensinda, kaj mi pri tio ne dubas, ke la kongreso en tiu progresema lando alportus al nia movado novajn fortojn kaj eĉ neatenditajn sukcesojn. Ne kedu, ke la pro-

pono estas facilanime kaj senpripense farata! Mi jam preparis kaj kunaranĝis kelkun kongreson, kaj tial mi eble povas diri, ke iom da sperto sur tiu por nia movado plej grava laborkampoj al mi ne mankas.

La lando, tiom interesa laŭ vidpunkto de glora historio, altgrada arto kaj kulturo, — la lando, super kiu plenumle brilas la Zamenhofa verda stelo, ĝi estas la antaŭdeŝtinita kongresland.

Mi bone scias, ke kiel simpla soldato de la verda pacarmeo mi transpaŝas la al mi permesitajn limojn; tamen bonvolu senpase pripensi la sugeston de tiu, kiu jam tridek jaroj kunlaboras en Esperantujo.

J. Glück.

La „artefariteco“ de Esperanto.

En la Heraldo n-ro 16 s-ro Nekonatulo skribis interesan artikolon pri la supre menciita temo; sed la verkisto, tamen, ŝajne deziras pruvi, ke Esperanto ne estas tiom artefarita, kion oni ĝenerale pensas. Li ankaŭ versajne opinias, ke artefariteco estas malpli bona kvalito de la lingvo, karaktero evitinda!

Nun, mi ne intencas diskuti la temon, ĉu Esperanto estas grandgrade aŭ malgrandgrade artefarita, ĉar tio neniel koncernas aŭ tuŝas la taŭgecon de la lingvo; sed ĉar ankaŭ mi scias, ke lingva artefariteco ĝenerale estas rigardata kiel malbona kvalito, mi tial demandas: Ĉu la naciaj lingvoj ne estas artefaritaj? — Kaj mi respondas tuj: **Jes, ĉiuj lingvoj estas artefaritaj!** —

Kiel fariĝis la lingvoj? — Neniu scias pri la formo de la unua lingvo, la origina, pratempe parolita; sed la logiko nepre diras, ke ĝi estis tre simpla, tre malmalpleksa, nur sufiĉanta por la primitiva popolo, kiu uzis ĝin kiel esprimilon por siaj primitivaj pensoj. Ĉerte estis nur sonoj de simpleco, per kiuj la homoj nur post longa praktiko povis komprenigi sin, unu al la alia.

Cetera la nun parolataj lingvoj posedas certajn trajtojn de tiu antikva formo de lingvo. Ekzemple en la dana lingvo oni diras, ke ĉevalo „vrinsker“ (er estas verba formo en estanta tempo), kaj oni imitas per la sono la ĉevalan parolon. Tute same oni diras, ke la ansero „gækker“ (diru: gek'er), ke la kato „miaver“, ke la kokino „kagler“, la kolombo „kurrer“, kaj la ŝafo „bræger“. Plue la botoj „knirker“ (knaras), la kanono „tordner“ (tondras), la tondilo „klipper“, la sonorilo „klinger“ aŭ „ringer“, la vento „suser“, la pluvo „siler“, la serpento „hvisler“ (viŝler), la malgaja viro „brummer“ ktp.

Kompreneble, aliaj lingvoj posedas similan esprimformon.

La imitado de bestaj, homaj, objektaĵaj kaj eĉ fantaziaj sonoj estas multekonata trajto en la diversaj lingvoj, kaj ĝi ankaŭ estis uzita de la komenco en Esperanto: la hundo boias, la ansero blekas, vento blovas, la koko krias, kukolo kukkas, muziko tonas, foliaro tremas, kaj la homaro skuas la mondon.

Krom tiuj specoj de vortoj multaj aliaj eroj kaj formoj de lingvo fariĝis en tute sama maniero, povanta pentri antaŭ la fantazio la ideon aŭ la bildon de la penso. Sed se la lingvoj nuntempe estas tiugrade esprimeblaj, multe superantaj la prateman, primitivan lingvon, aŭ se oni ne plu povas rekoni la malmoderan lingvon en ili, — la kaŭzo en ambaŭ kazoj estas la artefarita, kiun faris la homoj dum pasantaj tempoj.

Oni scias, ke la angla lingvo estas tre miksitaj idiomoj kun simpla gramatiko kaj amaso da vortoj kaj sinonimoj, ke la germana estas pli konciza kun malpli simpla gramatiko, la rusa estas „malnova“ kun antikva gramatiko, itala belsona, moderna, ŝajntanta renoviĝinta latino, ke hispana estas la plej dresita kaj ordigita lingvo en la mondo ktp.; sed pro kio ili diferencas, aŭ en formo, aŭ en alia aspekto? — Simple ĉar la homoj ŝanĝis ilin sen ja ajn planoj kaj laŭ nevolva, nekonscia plaĉo.

Pro kio ne ekzistas la artikolo en la rusa

kaj latina lingvoj? — Pro kio sonas la vortoj „la viro, la virino kaj la infano“, germane: „der Mann, die Frau und das Kind“, angle: „the man, the woman and the child“, france: „le monsieur, la dame et l'enfant“ kaj ruse: „ĉelovik, ženčina i ditja“? — Ĉar la formoj, nun uzataj, plej bone plaĉis al la popoloj, kiuj uzas ilin, pro alia kaŭzo absolute ne!

Jes, ĉiuj lingvoj estas de sia pratempa fundo ĝis la nuna traprovita stato . . . artefaritaj, produktoj de homa scio kaj povo. Dio donis al la homoj la parolpovon; sed la lingvoj estis verkoj de la homoj mem.

Arto, arteco kaj artefareco estas en tiu kompreno maldecaj vortoj. Ili portas la penson al iu surogata, al iu ne pura aĵo. Nek la naciaj lingvoj nek Esperanto estas surogatoj; ambaŭ egale taŭgas por la destinita celo, ambaŭ honeste servas kiel kompreniloj de grandega valoro por la ĉiam serĉanta homaro. Ili ne estas anstataŭoj de io pli pura, pli bona.

En penseble tre malproksima tempo, kiam la landaj kaj lingvaj limoj estos forigitaj de pli saĝaj homoj ol la nunaj, la naciaj lingvoj sendube fluos unu en la alian, kun lingva kerno en la centro de la lando kaj larĝaj zonoj de miksaĵoj al la najbaraj lingvoj, certe kiel dialektoj en la nunaj lingvoj (? Red.); sed la internacia lingvo konstante servos al sia propra celo: esti ligilo inter la diversaj popoloj en la diversaj regionoj. Kaj ĉar neniu homo en tiuj venontaj tempoj, kiam nenia landlimo baros la liberan interrilaton kaj nenia ekonomia stato malhelpos ĝin, povos esti sen la internacia lingvo, — ni esperantistoj provizore nur havas la taskon konservi la lingvon ĝis la tempopunkto, je kies veno ĝi estos necesece por la homaro kaj absoluta bezono.

Tamen: se lingva artefareco estas la ilo, per kiu ĉiuj lingvoj povas evolui kaj fariĝi pli taŭgaj, pli utilaj, pli simplaj, pli esprimeblaj, pli facile lerneblaj, en unu vorto: pli bonaj, — tial la artefareco ne estas manko aŭ difekto, sed granda profito por la lingvoj, kaj tiun kvaliton ni salutu kun ĝoigo!

Esperinde la eterne batalanta homaro ĝis tiu tempo per iu ajn simila artefareco povos atingi la saman altan, ĉarmegan kvaliton! Ĝis nun la demando ne estas, ĉu Esperanto estas taŭga kaj utila servisto por la homaro; la demando estas sole, ĉu la homaro estos utila kaj taŭga por Esperanto kaj meritis ĝin. Oluf Hansen.

La sperto de Julio Baghy en 80 urboj de tri landoj.

La 18-an de aprilo parolis en la Budapeŝta ERA-rondo Julio Baghy pri sia prelegvojaĝo en Svisujo, Francujo kaj Belgujo. La parolado estis tre interesa, ĉar li priprentis la esperantistan vivon en la diversaj landoj kaj grupoj montrante la bonajn kaj malbonajn flankojn de la movado. Entute li faris en 80 urboj kaj urbetoj paroladojn pri la Esperanta literaturo, al pli ol 10 000 personoj.

En Svislando la movado stagnas, kio ne signifas morton, sed altveligon de la akirita kvanto. Li miris, ke tie ne estis interrilato inter UEA kaj la lokaj esperantistoj. Ankaŭ multaj gvidantoj estas aŭ forpuŝitaj, aŭ pro alia kaŭzo retrigiĝis. La malnovaj gvidantoj de UEA laciĝis laŭ lia sperto, kaj la financoj estis tro altaj por UEA en Svisujo, ja por la salajro de la direktoro oni povus liti en Belgujo grandan oficejon kaj pagi plurajn oficistojn.

En Francujo li trovis alian atmosferon, kiu ankaŭ laŭlike variis por la lokaj cirkon-

Obra Rondo Esperantista (ORE)

nomiĝas grupo de serioze laborantaj samideanoj pollandaj (pastroj kaj klerikuloj), kiuj en monaĥejo studas Esperanton, por poste uzi ĝin publike. La nomoj de la sidantaj pastroj estas (de maldekstre dekstren): Sajewicz, Rabięga, D-ro Kocool, Parnusel kaj Bullenda. Jen la adreso de la grupo: Obra Rondo Esperantista (ORE), Klasztor Oblatów, en O b r a, powiat Wolsztyn, Pollando.

stancoj. Laŭksterne estas granda movado: 4500 pagantaj membroj (en la neutrala socio), precipe ĉar multaj simpatiantoj aliĝis. Sed estis grupoj, kiel el 40 nur 2-3 parolaj lingvonj. Li vidas la kaŭzon en tio, ke en Francujo komenciĝis en frua tempo la grandskala esperantista movado kaj la ankoraŭ vivantaj pioniroj — kiuj parte eĉ jam ne scias Esperanton — pro sia aĝo kaj aŭtoritato premas la movadon, kaj pro tio ne povas evolui la laboro de junaj fortoj. Kie junaj homoj laboras, tie oni vidas tiujn grandan progreson. Multloke malhelpas la lokaj cirkonstancoj; ĝuste la fakto, ke estraroj oficiale simpatias, ne donas okazon por labori, ĉar la sukceso ŝajne jam ekzistas anticipe. Sed estus kontraŭstaro ĉe la estraroj, la francoj laŭ opinio de Baghy pli energie laboros.

Estis kelkaj mirinde bone organizitaj grupoj. En **Limoze** ekzemple el 80 personoj 75 bone parolis, la uzado de la biblioteko estas deviga (400 libroj), kaj oni tuj aĉetis librojn por 700 frankoj (senkompare pli multe ol en granda Parizo). En **Romano** la grupestro estas mem la urbestro, tie (kaj ankaŭ kelkloke) okazis oficiale akcepto solena en la urbdomo. En **Lyon** ankaŭ grandaj grupoj funkcias, la universitata grupo havas 500 membrojn. Sed en **Parizo** estas tro disaj la grupoj, kaj eble malhelpas, ke oni rigardas Esperanton nur kiel servanton al la paco, do kiel ian simpatian aferon, sed ne praktikan.

Baghy miris, ke multloke la esperantistoj, eĉ gvidantoj, ne konis la nomojn de Kalocsay kaj Baghy; pri Budapeŝto oni scias, ke ĝi estas en — Aŭstrio, kaj la hungara lingvo estas — germana dialekto. Esperantistoj devus esti pli bone informitaj ĝuste per Esperanto pri aliaj popoloj. Cetere lia sento estas, ke en Francujo nun komencas denove vivi Esperanto, precipe dank' al la tre agema sekretario de SFPE s-ano **Petit** kaj kelkaj junaj gvidantoj. Sed oni devas danke rememori tiujn bndhavulojn, kiuj ofte per monsumoj helpas la francan movadon.

En **Belĝujo** Baghy vizitis nur kvar lokojn, sed trovis ĉie veran esperantistan atmosferon; la kunvenojn oni vizitis multnombro, oni bone parolis la lingvon kaj oni estas lingve kaj literaturo bone kulturitaj.

Baghy ankaŭ rakontis interesajn detalojn pri vizito ĉe sudfrancaj vilaĝaj grupoj kaj la tie spertiva vere idealista, fervora laboro. La vojaĝo de Baghy ĝenerale donis novan fidon en la interna forto kaj persisteco de la movado.

Hindo rigardas Svedlandon.

Dum la lastaj jaroj oni renkontis en la Esperanta gazetaro ofte la nomon de Laksmitšvar Sinha. Plej ofte la kronikoj rakontis pri liaj sukcesaj prelegoj en Svedlando, sed li vizitis ankaŭ aliajn eŭropajn landojn, eĉ Islandon kaj la Feroajn Insulojn.

s-ro Sinha antaŭ kelkaj jaroj venis Svedlandon por tie studi svedan slojdon. Hazarde li konatiĝis kun Esperanto kaj lernis ĝin. Per tio li ricevis multajn amikojn svedajn, kaj oni petis lin fari antaŭ Esperanta publiko prelegojn pri sia interesplena hejmlando. Tion li ankaŭ faris, kaj la famo de la nova hinda samideano disvastiĝis rapide tra la lando. La sekretario de la landa asocio organizis prelevojaĝojn, kaj s-ro Sinha kelkfoje traveturis kiel prelegisto la vastan landon.

Post kelktempa restado en sia hejmlando li denove venis Svedlandon, kie li estis plej kore salutata de la esperantistoj. Kvankam li volis sin dediĉi nur al studoj pri la lando kaj precipe ĝia slojdo, li devis denove fari prelevojaĝojn. Antaŭ sia reveno al la hejmlando en la malproksima oriento li volis esprimi sian simpatian al Svedlando kaj ĝia popolo. Pro tio li nun verkis libron, kiu ricevis la titolon „Hindo rigardas Svedlandon“. La aŭtoro montras en ĝi, ke li tre bone konas la landon kaj ĝian popolon. Li vizitis ĉiujn provincojn kaj kun granda amo li priskribas ilian variantan naturbelecon kiel ankaŭ la amindajn ecojn de la popolo. Post nelonga enkonduka ĉapitro kun ĝenerala informo pri Svedlando kaj ĝia ekonomia vivo sekvas ĉapitroj pri Stokholmo kaj lokoj ĉirkaŭ la lago Mälaren, Gotlando — la estinta reĝino de Balta Maro, Dalarna — la koro de Svedlando, Vermlando — la lando de Gösta Berling, Smäländ kun la lando de alumetoj ktp. Li priskribis vizitojn eĉ fiŝistoj kaj ĉe laponoj, plej nordaj loĝantoj de la lando. En du tre interesaj ĉapitroj la aŭtoro vigle priskribas la svedan slojdon kaj svedajn morojn kaj kutimojn, kiujn li trovis rimarkindaj.

Antaŭparolon verkis la profesoro ĉe la Universitato en Uppsala Björn Collinder.

La interesan kaj je faktoj tre riĉan libron plibeligas ne malpli ol 128 bildoj.

La libro de Sinha sendube kaptos la interenson de la esperantistoj en ĉiuj landoj. Estas maloftaj, ke orientano tiel serioze studas la naturon kaj kulturan vivon de okcidenta lando, ke li poste kapablas verki riĉenhavan libron pri la temo, kaj en la historio de la Esperanta literaturo tio estas ĝis nun unikaĵo.

Vidu ankaŭ la recenzon kun pli detalaj indikoj pri la libro!

Ĉu nacia lingvo sufiĉas?

Antaŭpasintan semajnon la Vienaj gazetoj raportis al sia legataro pri proceso, en kiu la akuzito kaj la akuzanto estis ĉinoj, kaj por ke oni ne estu embarasato pro lingvaj malfacilaĵoj, aŭtoma interpretisto estis invitita. Por ke la sekvantaj linioj estu pli bone kompreneblaj, mi priskribas la interpretiston. Li estas samlandano de la procesintoj, do ankaŭ ĉino. Li instruas en la „Konŝulara Akademio por Orientaj Lingvoj“ kaj estas docento. Kaj nun ni vidu, kiuj okazis dum la proceso.

Ĝi komenciĝis: la akuzparolado estis parolita kaj la juĝisto demandis la akuzatan ĉinon, ĉu li komprenis ĝin. La akuzito staris senmove kaj nenion respondis, li scias paroli iomete la germanan lingvon, sed li tamen ne rediris ion al la demando de la juĝisto, ĉar li ne komprenis la akuzparoladon. La klopodanta juĝisto uzis ĉiujn artifikojn por paroligi la kvazaŭan mutlon, sed liaj penadoj restis sensukcesaj; fine li petis la ĉeestantan interpretiston, ke li traduku al sia samnaciara la akuzan parolon. Kaj nun la aŭskultantaro travivis procesan spektaklon, kiu klare montras al ni esperantistoj, kiel gravega estas internacia helpiligo.

Li ekparolis detale la kulpigaĵajn frazojn al sia samlandano, dum la aŭskultantoj scivoleme observis la interkompreniĝon. La interpretisto finis sian parolon, kaj en la salono regis „mus-trankvilo“: ĉiuj estis scivolegaj, kion nun respondos la alparolito. La kvazaŭa mutlo ree restis mutlo.

Denove komenciĝis la sama spektaklo. La tradukitaj frazoj estis ree parolataj de la interpretisto.

La juĝisto videble nervoziĝis, la scivulnaro ekamuziĝas pro la muteco de l' akuzito.

Fine komencas paroli la akuzito, sed bedaurinde li nek povis kompreni sin kun la juĝisto nek kun sia samlandano. Sarkasme diris la juĝisto al la interpretisto: „Mi opiniis, ke sufiĉas inviti lingvo-eksperton, sed nun mi havas alian opinion.“

Petante pardonon, por neplenumo de la juĝista deziro, la interpretisto senkulpiĝis sin, ke lia samnaciara estis sudprovincano, kiu parolas la tian dialekton, kaj li nur la literaturlingvon. Konfuzita estis la juĝisto, kaj li tre verŝajne cerbumis pri procesprokrasto.

Nur tempeto estis pasinta, kaj la scivolo de ĉiu, eĉ de la juĝisto estis direktita al la mezo de la juĝa salono, ĉar tie estis aŭdataj voĉoj. Pli bone rigardinte, oni povis observi tri interparolantajn, mangestantajn ĉinojn. Kelkan tempon daŭris la diskutado de la tri uloj kun oblikvaj okuloj, sed poste la juĝisto interrompis ilian diskutadon, demandante ilin, ĉu eble ili povas traduki al sia samnaciara lian kulpon. Unu el ili ekstaris kaj diris jargone, ke la akuzito estas lia provincano kaj ke li ankaŭ povas kompreni ĝin. Unue li alparolis sian samlandanon kaj ankaŭ ricevis de tempo al tempo respondon, la respondon li tradukis en la literaturan lingvon kaj la profesia interpretisto tradukis ĝin en la germanan lingvon. Nun la juĝisto demandis, kaj la demandado komenciĝis laŭ malrekta maniero.

Per tiu malfacilega tradukmaniero finfine la akuzito ankaŭ estis kondamnata.

Fr. W.

Esperanto-sekcio ĉe Internacia Amikeca Ligo en Londono.

En Anglujo estas sufiĉe granda junulara asocio kun la nomo „International Friendship League“, fondita en 1930, kiu volis servi al junaj allanduloj vizitantaj Anglujon, per la konatigo al junaj geangoloj samaĝaj. Komence ĝi havis nur 8 anojn. Sed nun ĝi havas jam pli ol 6000 membrojn en Londono mem, kaj filiojn en Ĉeĥoslovakujo, Danujo, Nederlando, Hispanujo, Svislando, Svedujo, Norvegujo, Francujo kaj Belĝujo. En tiuj landoj ĝi havas centrojn por pasigi libertempojn je trege malaltaj prezoj. Inter la anaro estas tri anglaj parlamentanoj, ankaŭ kvar „Mayors“ (urbestroj) de Londono.

Tamen en tiu asocio la simpatiantoj al Basic English estas bone reprezentitaj. Unu el la vicprezidantoj estas la aŭtoro H. G. Wells, kiu estas fervora kredanto en B. E. Kaj mi bedaŭras konstati, ke la pliparto de la estraranoj samopinias. Malgraŭ tio, antaŭ dek monatoj mi aliĝis al la ligo, kaj post longa klopodado mi sukcesis fondi Esperanto-sekcion en Suda Londono kun 19 anoj. Oni instruas laŭ Cseh-metodo (la aĝlino de IFL estas inter 16 kaj 30 jaroj), kaj ni havas minimume 75% ĉeestecon ĉiusemajne. Ili estas fervoregaj, kaj farita konkurso donis bonan rezulton. Interesa estas ankaŭ la fakto, ke estis iam en la Sudlondona filio de IFL ne malpli ol ses sekcioj (por dramo, piedpilkado, biciklismo, naĝado, germana lingvo kaj Esperanto), sed nun ekzistas nur la drama kaj Esperanto-sekcioj, la ceteraj por diversaj kaŭzoj mortis. La drama sekcio havas 24 anojn oficiale, sed nur 7 estas vere aktivaj, el kiuj 4 estas ankaŭ anoj de la Esperanto-kurso.

Unu rezulto de mia klopodo estas la fakto ke IFL jam aranĝis libertempajn centrojn en la „Maison des Etudiants“ en Bruselo, dum la lastaj du semajnoj de aŭgusto, kaj por

la sama tempo ankaŭ tendaron apud Birmingham. Ankaŭ oni jam estas tre interesiĝita pri venontaj kursoj en aŭtuno. Sed estus tre utile (por ke oni ne kredu, ke la solaj esperantistoj en la mondo estas kelkaj frenezuloj anglaj), se eksterlandaj gesamideanoj gratulus la estraron de IFL pro tio, ke ĝi kuraĝiĝis anojn fondi Esperantajn sekciojn. Oni skribu al jena adreso: The International Friendship League, 13, Tavistock Square, London W. C. 1, Anglujo.

F. C. Midas.

Grandaj jubileaj festoj en Malmö.

Dum la paskaj tagoj festis la Klubo Esperantista de Malmö sian 30-jaran jubileon. Okazis grandaj kaj bone vizititaj festarangoj. La ĉefa punkto estis la solenoj en Kinut-salongo (urbodomo). La tuta programo estis en Esperanto. Ĉeestis 300 esperantistoj de nia regiono; el eksterlando venis granda aro da danoj, kelkaj germanoj kaj unu ruso. Al la danoj ni ŝaldas specialan dankon, ĉiam ili venas multnombro al niaj aranĝoj.

Pri la programo ni mencias la jenajn punktojn: saltaparolado de la prezidanto Jan Strömne; prologo de nia poeto W. Johansson; disdonado de diplomo al tiuj, kiuj konstante estis membroj de post 1906, — krome kelkaj aliaj malnovaj membroj ricevis diplomon. Poste okazis inaŭguro de nova silka standardo donacia de la membro al la klubo. Pro la havigo de la standardo la klubo ŝaldas specialan dankon al s-ro Rüterheim (Malmö) kaj D-ro Albiol (Hispanujo). La Sveda Esp.-Federacio sendis sian plej eminentan membron por bondeziri nin, nome s-ron Paul Nylén. El la cetera programo speciale ĝoigiĝis nin solokanto de la aktoro Dag Vestberg kaj la vira kantulero „Sängerbrøderma“.

Alvenis granda nombro da salutaj kaj bondeziraj el la tuta mondo, kiuj estis laŭtelegitaj. Al ĉiuj koran dankon!

Post la solenoj okazis vespermanĝo en rest. „Kungsparken“; ĉeestis 165 gesamideanoj.

La urbaj gazetoj bone raportis pri la jubileo, kelkaj kun bildoj. La klubo gazetote eliris okaze de la jubileo en pli granda formato; interalie ĝi enhavis statistikon pri la membronombro — ĝi montras belan progreson de la ĵama klubeto je unu el la plej grandaj Esperanto-societoj en Svedlando.

La Klubo Esperantista en Malmö prenas la okazon por atentigi pri la **Jarkunveno de Sveda Esp.-Federacio**, kiu okazos en Malmö dum pentekosto.

H. N.

Esperanta leterco el Liepaja (Latvio).

Sur la bordo de la Balta Maro kuŝas urbo Liepaja. Liepaja estas konata pro sia nentiam glaciĝanta haveno, kaj kiel banloko. La marbordo estas glata, senŝtona kaj kovrita de blanka sablo, pli malproksime de marbordo. Bangastoj povas ĝui beleagan banon en sala klara akvo de la maro, sunumi sin en varmega sablo aŭ kuraci sin per specialaj varmegaj slimbanoj aŭ aliaj.

En tiu ĉi urbo jam la 11-an jaron laboramaj ĝeesperantistoj propagandas Esperanton, aranĝinte ekspoziciojn, kursojn, prelegojn ktp. Jam 11 jarojn ekzistas Liepaja Esperanta Societo, situas en Helenes-strato n-ro 2 kaj havas ĉ. 50 membrojn.

Ĉiare notinda estas aranĝita jarfestvespero de Liepaja Esperanta Societo en urba Kuracdomo-salono, la 28-an de marto. En la programo estis kantoj latvaj, rusaj, ĉeĥaj, grekaj, havaĵaj kaj aliaj, kantataj latve kaj esperantlingve de operolistoj. Operolisto tenoro Alfredo Tiltin, kiu estas ankaŭ esperantisto, tre belsone plenumis siajn kantojn kaj ariojn, same bele kantis s-ino Mirza Saumanis. La unuan fojon kantis esperantlingve operolisto baritono Frico Pukitis. Li promesis estontece en ĉiuj de ili aranĝotaj koncertoj kanti esperantlingve kelkajn kantojn. Krom tio en la programo estis deklamo, popoldancoj kaj muzikoj. Muzikprezentadojn plenumis pianistino f-ino E. Ignats. Vicprezidanto de la societo E. Erhards parolis interese pri la Esperantomovado. Pentristo K. Saumanis donacis por la loterio beleegan peizaĝon. La vespero estis vizitata de ĉ. 400 personoj, kaj pere de ĝi ni esperantistoj denove faris gravan propagandon inter pli vasta publiko en nia urbo Liepaja.

L. E. B.

Leterco el Jönköping (Svedujo).

Nia tre simpatia samideano, Laksmitšvar Sinha, vizitis nian urbon la 24-an kaj la 25-an de aprilo. Krom prelego publika antaŭ ĉ. 200 personoj pri la alloga temo „Ceylon, la insulo de la eterna printempo“, bone kaj lerte interpretita de s-ino M. Jenise, s-ro Sinha dufoje prelegis por popolnifanoj kaj iliaj instruistoj pri la interesa temo „Mia vivo kiel knabo en la hinda ĝangalo“, kiu multe interesis la ĝeinfanojn. Ĉeestis ĉ. 400 infanoj. Poste s-ro Sinha prelegis pri Tagore kaj lia instrumentado en la societo de la ĝeinstruistoj; ĉeestis ĉ. 100 personoj, kaj fine li prelegis ĉe kursina festo por ĝelernantoj en Laborista Altlernejo antaŭ ĉ. 100

personoj. Do entute s-ro Sinha prelegis antaŭ ĉ. 800 personoj. Sukcesoj! La intereso por la prelegoj plialtiĝis daŭk' al tio, ke s-ro Sinha en la jaro 1930 prelegis en nia urbo kaj tiam instigis nin lerni Esperanton. Do li estas la kreinto de nia movado en Jönköping, la urbo de l' alumetoj, kaj la ĝeesperantistaro ĉi tie trege ŝatas lin. Antaŭe s-roj Joseph R. Scherer el Los Angeles, Raden Mastapha el insulo Java kaj la Tirola Kvaro vigligis nian rondon, kaj nun ankaŭ s-ro Sinha donis al ni nepriskribelajn antaŭpensojn.

La verdsteportantoj en Jönköping per tiuj ĉi simplaj vortoj volas esprimi al s-ro Sinha korpoŭndan dankon por aŭfabele veni al nia urbo kaj helpi nin en nia laboro disvastigi nian karan lingvon. Ni ĉiuj kore alvokas: „Ĝis baldaŭa revido!“

La Ĝejensioj.

Ni recenzas.

✓ **L. Sinha: Hindu rigardas Svedlandon.** 200 pĝ. 14x21 cm. Kun titolbildo (portreto de la aŭtoro) kaj kun multaj ilustraĵoj inter la teksto. — Prezo broŝ. 3,75 sved. kronoj. Ĉe la eldonejo: Förlagsföreningen Esperanto u. p. a., Stockholm, Svedlando.

Eble tiu estas la unua fojo, ke ano de la nacio de R. Tagore kaj Gandhi verkis tiel kompletan kaj samtempe tiel interesan priskribon pri lando de tute alia geografia situo, de tute malsama kulturo. Ebligis al li tion la bona scipovo de Esperanto kaj, per tio, la intima amikiĝo kun samideanoj en ĉiuj partoj de Svedlando. Certe ne povas ni, nesvedoj, iuĝi pri la korekteco kaj traŭeco de la priskriboj. Sed ni povas trankvile eklegi la libron, ekscieinte per la Antaŭparolo de nia sveda samideano, la tre ŝatata en sia hejmlando profesoro Björn Collinder, ke lin trapas la „mirinda kapablo (de Sinha) kapti kaj desegni la esencajn trajtojn en la spirita fizionomio de fremda popolo“. „Sinha“, li skribas, „restadis du tri jarojn en Svedlando kaj li uzis bone sian tempon. Travagadinte ĉiudirekte la landon, li konas ĝin ekstere kaj interne. Lia libro tiel abundas je faktoj, ke eĉ la plimulto da naskitaj svedoj certe trovos en ĝi sufiĉe da instru“. Je sed, pli instrua kaj pli interesa la libro de Sinha ja estas por ĉiuj nesvedoj, kiuj interesigaĵas pri tiu, bela lando en la nordo kaj pri ĝia simpatia popolo. Ankaŭ ĉi vizitintoj de la 26-a Universala Kongreso kaj de la ekskurso al Laponio trovos en ĝi multe da interesindaĵo kaj renkontos en ĝi multe da jam konataj aferoj, kaj kun pluzuro ili rememoros pri la agrablaj tagoj kaj semajnoj, pasigitaj inter la svedaj kaj multe da alinacaj amikoj okaze de la kongreso.

La libro estas klare presita sur tre bona papero, kiel oni kutimas konstati ĉe ĉiuj libroj de la Eldona Societo Esperanto en Stokholmo. Multaj ilustraĵoj (pli ol 100) kaj geografiaj skizoj ornamas la verkononante al ĝi ankoraŭ pli grandan valoron. Resume: Denove unu el tiuj libroj, kiuj estas samtempe instruj kaj utilaj por la esperantisto kaj valoraj kiel propagandiloj ĉe la neesperantistoj.

R-ano.

✓ **C. C. Cowling: Pri la ĵama Tasmaniano.** 12 pĝ. kaj kovrilo, 14x22 cm. Prezo 9 pecoj (proksimume 0,60 sv. fk.). Ricevbla de la aŭtoro, ĉe Christ College, Hobart, Tasmanio.

Interesa etnografia skizo pri popolo formortinta, t. e. pri la antaŭaj loĝantoj de la insulo Tasmanio, sudoriente de Aŭstralio; pri iliaj aspektoj, iloj, manĝaĵoj, ecoj lingvaj, loĝejoj, sociaj rilatoj; pri la unua renkonto de blankuloj kun la indigenoj; pri traktado kaj formorto de l' Tasmanianoj-ktp. La prezo ŝajnas ion alta, sed eble en Aŭstralio la preskosto estas pli altaj ol alilande.

Gazetoj pri Esperanto.

✓ **D. T. M.** Rio de Janeiro, Brazilo, anglalingva eldono, n-ro 1/1936. Turisma propaganda revuo, lukse eldonata, kun interesaj artikoloj kaj belegaj ilustraĵoj, inter ili efika, duonpaŝa bildo pri la stando de Brazilo Esperantista Ligo en la Turisma Montro de Rio, kun konforma teksto.

✓ **Jornal do Comércio**, Rio de Janeiro, Brazilo, 20.3. Enhavas recenzon de la konata libro pri radio de E. Aisberg, originale verkita en Esperanto kaj iam tradukita en multaj naciaj lingvoj, nun ankaŭ en la portugala-brazilo. — La sama ĵurnalo en sia numero de 11.3. enhavis informon pri Esp.-programo en la „Horo de Brazilo“ (per Radio Tupy).

✓ **Des deux côtés du détroit**, monata revuo de la Franca Komercia Cambro en Londono, en ĉiu numero publikigas artikolon en Esperanto. La marta numero enhavas artikolon pri la vasta uzado de Esperanto en Japanujo; la aprila numero enhavas artikolon de P. L., „Neordinara transporto de ŝipo surlande“ (aperintan ankaŭ en Heroldo).

✓ **Der Holzmarkt**, Wien, 3.3. Artikolo pri „paŝo, kio kaj akriĝo“ de segiloj, kun Esp.-traduko de la titolo.

✓ **Politika**, Beograd, Jugosl., 28.4. Enhavas ampleksan artikolon de B. Jakić pri la Esp.-instruado en la Zagreba Polindulna Instituto.

✓ **Hrvatski List**, Osijek, Jugosl., 25.4. Kun „Esperantska kronika“ (13 artikoloj).

Reforma Kurac-hejmo por Esperantistoj.

Dum ĵudado apud la Reforma Kurac-hejmo.

Estas bedaŭrinda fakto, ke en niaj eŭropaj landoj la sanstato de la kulturaj popoloj malprogresa.

Malgraŭ tio, ke estas malhelpitaj la mortigaj epidemioj per la progresintaj higienaj kaj la desinfectaj metodoj, ni tamen devas konstati kun teruro ke abundas, ekzemple, la timiga kancero, la fitizo, la nerv- kaj kormalsanoj, la urin-acid-malsanoj, la malforteco de okuloj, la kropo, la dentkaro, tiel ke nur malmultaj homoj estas indulgataj de la supre nomitaj aŭ aliaj malsanoj. Kulpa pri tio estas la moderna homo mem, kiu ne plu vivas laŭnature, sed inverse akceptas la troigitan kulturon, ne pripensante ĝian detruajn post-sekvojn.

Precipe kondukas al malsanoj la uzado de senvalorigitaj, seminaraligitaj blankaj farunoj, blanka sukero kaj la pligrandigita konsumado de viando. Ni forlasis grandparte la naturon kaj estis kaptitaj de ĝuivado, de manĝegemo, de alkoholismo, nikotinisimo, kaj fine la naturo perfortita venĝis per marasmo, kaduko, malsanoj.

La kulturhomaro malfortiĝis kaj degeneris. Oni aplikas venenojn kaj volas per tio forigi la dolorojn, kiuj la estas nur simptomoj de la malsano, anstataŭ kontraŭbatali la kaŭzon de la multegaj malsanoj. Ĉi tiu nome estas la falsa, perversa, tro alburnenhava, mortokurita nutraĵo.

Multaj miloj da suferantoj povus esti savataj, se ili decidus, transiri al paradiza, al saniga nutrado.

Sennombraj, kiuj feliĉe ekonis ĥion, konsideritaj pli frue kiel nekuraĉeblaj, estas nun, kiel anoj de laŭnatura frukt-kaj legoma nutraĵo, ŝdnaj kaj fresaj.

Certe, ĝis nun multnombraj suferantoj estis konvinkitaj, ke ilin nur povas savi la operacia tranĉilo. Ili aŭdu la ĝojigan sciigon, ke ekzistas operacio sen tranĉilo, tio estas la fastaj kuracadoj. Estas la elita kuracado por la ĝis nun nekuraĉeblaj. Plursemajnaj tufastadoj purigas la korpon de ĉiuj malsanigaj materioj kaj toksinoj. Ja la homo vere estas post la fastado kvazaŭ novnaskita kaj ankai aspektas ekstere reunigitaj je jaroj.

Jam kelkaj reformsanatorioj ekestis en la lastaj jaroj en eŭropaj landoj, kiuj skribis sur siajn flagojn la laŭnaturan kuracadon kaj atingis belegajn sukcesojn.

Al niaj karaj samideanoj ni povas ĝoje sciigi, ke nun ankaŭ en Meitingen (Bavario) ekestis tia kurac-hejmo por ne daŭre en lito kuŝantaj suferantoj aŭ homoj, kiuj bezonas fundamentan refreŝigon.

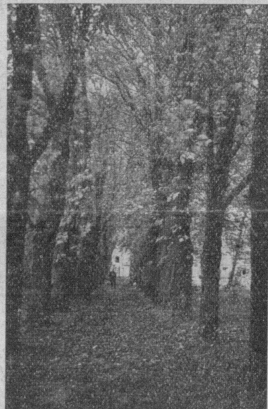
La fondinto de tiu reforma hejmo estas katolika pastro kaj malnova esperantisto doktoro Metzger. La sanigejo estas gvidata de reformkuracisto el München, kaj la fleg-

ado prizorgata de geatuloj de la Krist-Reĝo-Societo de Blanka-Kruco. Kelkaj fratuloj estas fidelaj esperantistoj kaj ĝojs, se ili povus helpi siajn karajn gesamideanojn el ĉiuj landoj kaj de ĉiuj konfesioj. La hejmo estas sociala verko por suferantoj, malpli monon posedantaj. Pro tio la prezoj ne estas altaj.

Kursoj por vivrenovigo kaj anima novnaskiĝo okazas en la kuracejo. Do tiel same la korpo kiel la animo ricevas valoran doton de ĉio, kio mankis al ili antaŭe.

Detalajn informojn pri la Reforma Kurac-hejmo donos volonte nia samideano Fratulo Friedbert König, Meitingen bei Augsburg (Bayern), Germanlando.

Represo en aliaj Esperanto-gazetoj kaj publikigo de traduko en naciaj gazetoj dezirataj. Bonvolu sendi pruvekzempleron al Fratulo Rupert Dank, Meitingen bei Augsburg, Ataban dankon!

En la parko de la Reforma Kurac-hejmo.

Sed ni havas ankoraŭ alian motivon. La provinco Friesland ĝis nun estis isomete izolita. Pro la mondifama mardoj, kiu ligas la provincojn Noord-Holland kaj Friesland, tiu izoliteco ne plu ekzistas, kaj iam post ilio la mondo sciiĝas, ke la lagoj de Friesland apartenas al la plej belaj en la mondo. La esperantistoj nun havas la okazon konatiĝi kun tiuj lagoj.

La Stata Fervojarĵo donas grandan rabaton al la kongresviziitantoj. Al ĉiu kongreskarto estas ŝlipo fikstata. La karton oni montru ĉe ĝiceto, kie la ŝlipo estos deprenata, kaj oni ricevos bileton por la vojaĝo al Leeuwarden kaj returne; ĝi validas 5 tagojn, kaj kostas nur: de den Haag guld. 5,28, de Amsterdam 3,78, Arnhem 4,48, Utrecht 4,83 ktp.

La kongreskotizoj estas: por la tuta kongreso guld. 1,75; por unu tago 0,75.

Petu aligilon aŭ pluraĵajn informojn de la sekretarino de la LKK, fraŭlino Laveran, Molenaar 69, Leeuwarden.

Ĉiu esperantisto estos bonvena, kiam ajn religion aŭ politikan konvinkojn li havas.

Internacia Esperanto-Kurso

por la geoficistaro de Poŝto, Telegrafo kaj Telefonon en Arnhem, 6-16 julio 1936.

Post la du grandsukcesaj internaciaj Esperanto-kursoj por PTT-geoficistoj, okazintaj en 1933 kaj 1934, la Internacia Cseh-Instituto de Esperanto en kunlaboro kun la Ĝenerala Direkcio de la Nederlanda PTT kaj kun la Internacia Ligo de Esperantistoj Poŝt- kaj Telegraf-Oficistoj (ILEPTO), organizas

la trian internacian kurson de Esperanto por la geoficistaro de PTT, kiu okazos en la Esperanto-Domo en Arnhem (Nederland), dum la tagoj 6-16 julio 1936.

La kurso estos gvidata de Andreo Cseh, laŭ lia konata metodo (sen lernolibroj, sen uzo de nacia lingvo, sen hejma laboro, en praktika kaj amuza maniero) kaj ĝi kapablos al skriba kaj parola uzo de la lingvo Esperanto en simpla ĉiutaga interrilato, speciale sur la kampo de PTT.

La kurslecionoj okazos dum 10 labortagoj, matene de la 9-a ĝis la 13-a horo. Dum la posttagmezoj estos ekskursoj studaj kaj plezuraj, interalie al la granda nederlanda radio-stacio en Kootwijk, plenumanta la telegrafan servon kun Nederlanda Hindujo. En la vesperoj okazos amuzaj aranĝoj.

La kurso servos ankaŭ kiel ideala okazo por internacia interkonatiĝo kaj interamikigo de la diverslanda PTT-kolegataro.

En la kurso partopreni povas ĉiuj geoficistoj de la PTT, kune kun siaj familianoj. Partopreni povas ankaŭ personoj, kiuj jam scias la lingvon Esperanto. Kurzkotizo estas: 7,50 ned. guldenoj, por pluaĵ anoj de la sama familio nur 5.— guld. Kursanoj loĝantaj en la Esperanto-Domo pagas nur 5.— resp. 3.— guldenojn.

La kursanoj povos loĝi en la hotelo de la Esperanto-Domo, kie plena pensiono (komforta ĉambro kun fluanta akvo kaj la tri manĝoj) kostas por unu tago kaj unu persono: 3,50 guld. (aparta ĉambro), 3.— guld. (2-4 litoj en unu ĉambro), kaj 2,50 guld. (5-10 litoj en unu ĉambro). Servmono 10%. En la komunaj ĉambroj la litoj estas disigitaj per kurtenoj.

Aligante oni sendu la kurzkotizon kaj mendu la hotelon, pagante la pensionprezon por almenaŭ du tagoj.

Adreso por aliĝoj kaj informoj: Internacia Cseh-Instituto de Esperanto, Rijnstraat 172, Den Haag, Nederlando. (Poŝtkonto: Den Haag 162626).

Favoroj. — Estas kreita speciala fondo por subvencii partoprenantojn, kies ekonomia stato ne ebligas la partoprenon. Petojn por subvencio oni sendu al la supra adreso, kiel eble plej baldaŭ. Ĉe la disdono de la subvencioj preferon ĝuos tiuj petantoj, kiuj aldonis al sia petskribo ankaŭ ian ateston aŭ rekomendleteron (de la oficeja estro aŭ de PTT-fakorganizajo).

Libertempo. — La Ĝen. Direkcio de la Nederlanda PTT decidis doni al la partoprenantoj 6-tagan ekstran libertempojn.

Peto. — La legantoj de ĉi tiu anonco estas petataj vaste diskonigi la informojn pri la kurso en la nacia gazetaro, precipe en la fakaj gazetoj, kaj instigi siajn proprajn PTT-estrarojn kaj fakorganizajojn, ke tiuj de sia parto delegu kaj subvenciu partoprenantojn. Donacoj por la subvencio fondo estas danke akceptataj. — Invitiletoj al la PTT-direkcioj de ĉiu lando estas jam dissenditaj de la Nederl. PTT-Direkcio, tra la Univ. Poŝta Unio en Bern.

Parolas la leganto.

Infankursoj.

En la lasta tempo oni en multaj gazetoj internaciaj legis pri infankursoj kaj pri la maniero kapti la interenson de la infanoj; sed: karaj kolegoj! Ĉu vi faris la plej simplan eksperimenton? — nome: okazigi kurson por la infanoj? Pri ĉiuj novaj aferoj la infanoj ĝiam estas interesitaj, ili estas lernemaj, kaj ili jam havas en la kapoj ĉiujn gramatikajn regulojn — ili tuj scias, ĉu in vorto estas substantivo, verbo, akuzativo ktp. Pro tio ili ege rapide lernas nian lingvon. Ofte oni skribas, ke lerni nian lingvon estas infanludo, sed kial do ne doni la ludilon al la infanoj? Estas multe pli bone doni ĝin al infanoj, kiuj tre ŝatas kaj uzas ĝin, ol doni ĝin al plenkreskuloj, kiuj ofte mense estas „tro grandaj“ por akcepti „la demokratan latinon“.

En februaro mi komencis kurson por kelkaj ĝeneralantoj en la aĝo de 12-14 jaroj, kaj nun, malpli ol tri monatojn poste, ili skribas kaj parolas Esperanton multe pli bone ol plenkreskuloj lernintaj nian lingvon dum unu jaro. Ĉi tie mi volas citi ion, kion skribis lernantojn 13-jara; sed unue mi rimarkas, ke la kurso okazas nur unu fojon ĉiusemajne kaj ĉiam sabate de la 3-a ĝis la 4^{1/2}-a horo posttagmeze, do post streĉa lerneja laboro. Si skribis pri la arbaro, kaj jen mi skribas, tute kiel si skribis en sia kalendaro:

La arbaro.

La arbaro estas bela la tuta jaro. Ĝi estas bela en la vintro, kiam la neĝo estas sur la branĉoj de la arboj. Ĝi ankaŭ estas bela en la aŭtuno, kiam la ruĝaj kaj flavaj folioj kuŝas sur la tero. Sed plej bela la arbaro estas en la somero. La arboj estas verdaj, kaj inter ili kreskas herbo. Sur la branĉoj sidas birdoj, kiuj kantas. En la dimanĉo multaj homoj iras al la arbaro, kie ili ĝoias pro la bela naturo kaj birdkanto. La maljunaj homoj sidas en la herbo, kaj la infanoj ludas inter la arboj.

Sajnas al mi, ke tiu rezultato estas sufiĉe kontentiga; do, ne hezitu, gekolegaj, sed tuj agu — plej bele sonas nia lingvo en la buŝo de infanoj! Ni fosu nian sulkon kaj bone preparu la estontecon!

Kw. Ha. Andersen.

LAU MELODIO AMATA:

Sopiro al Hispanujo.

(Laŭ Em. Geibel, melodio de C. G. Reissiger.)

Bela lando Hispanio,
Fora ĉe la Ebro-bord',
Patrolando, super ĉio
Vin mi amas ĝis la morti',
Dum la mugo de la maro
Sub ĉiel' el brila or'
Ombras la kaŝtan-arbaro,
Lumas la migdala flor'.

Longe iam de dom' al domo
Kun sopirdolor' sen lim'
Mi migradas, fremda homo,
Tra nebula malproksimo',
Sonas la liut', sur kiu
Miajn kantojn ludas mi,
Sed neniu kor', neniu,
Min komprenas tie ĉi.

Jam delonge ne pli konas
Ridon mia rememor',
En animo mia sonas
Nur la plendo, nur la plor',
Nur la unu melodio
Pri la senkonsola sort':
Vin, patrujo Hispanio,
Sopiregi ĝis la mort'.

Karl Vanselow.

Tuimonda Gazetiservo.

(Ĉiuj esperantistoj, laborantaj sur la gazeta kampo, utiligu la informojn sub ĉi tiu rubriko por la naclingva gazetaro.)

Svedujo preparas por venonta krizo. Komitato por esplori laboreblecojn.

Programo por esplori pri ĉiuj laboreblecoj en Svedujo estas elaborita de personoj, al kiuj la societara ministro komisiis esplori la eblecojn por havigi laboron al senlaboruloj en kriztempo.

Oni petis ĉiujn ŝtatajn aŭtoritatojn kaj instituciojn doni sciigojn pri laboroj, kiujn oni intencas fari en periodo de kvin jaroj. Krome ĉiuspecaj lokaj aŭtoritatoj estas petitaj doni simlajn informojn por periodo de dek jaroj, kaj oni deziras kunlaboron ankaŭ de pli privataj entreprenoj, kiuj tamen havas publikan karakteron, ekzemple malsanulejoj, sportejoj, banejoj ktp.

Laŭ la karakteroj de la koncernaj aŭtoritatoj, entreprenoj aŭ institucioj, la informoj estos liverataj la 1-an de junio, la 1-an de julio aŭ la 1-an de oktobro.

Kiam ĉiuj informoj estos kolektitaj, la esplora komitato havos eblecon elpensi planon pri distribuado de estonta laboro, tiel ke oni povu tuj dmi utilian okupon al senlaboruloj, se vasta senlaboreco iam denove estiĝos.

Sved-Internacia Gazetiservo.

La Internacia Specimena Foiro de Rio.

La urba registaro de Rio de Janeiro, per iniciato de la Turisma Urhdepartamento, estas plenumanta vastan planon, laŭ kiu la Internacia Spec. Foiro de Rio de Janeiro estos trege pliamplendigita kaj ĝia turisma intereso ja pligrandigita. Tiu Foiro okazos regule ĉiujare kaj altiras al la brazila ĉefurbo ĉiam kreskantan nombron da turistoj kaj da ekspoziciantoj. Laŭ la nova organizo-plano la Internacia Specimena Foiro de Rio de Janeiro estos eble la plej rimarkinda en la mondo. Estas konstruata granda banloko ĉe la maro, kun sportplacoj kaj helioterapiaj kuracejoj. Oni konstruos teatrojn kaj pavilonojn specialajn por artistaj ekspozicioj; en tiu pavilono estos ankaŭ biblioteko por legado de libroj, gazetoj, revuoj kaj oficialaj publikigaĵoj rilataj al ĉio koncernanta la disvolvigon de l brazila ekonomio. Krom tiuj, oni starigos konstruaĵojn luotajn de la ekspoziciantoj.

Alte interesa, ĉe la Internacia Specimena Foiro de nia ĉefurbo, estos de nun speciala lernejo por praktika informado pri ekonomiaj aferoj, la ekspoziciaĵoj de la Foiro servas, aldone al tio, kiel objektitvaj elementoj de instruado al la geknaboj.

La loko, kie funkcias nia Foiro, estas admirinda, kaj — oni povas diri — trovas nenian komparon en la mondo: ĉe la mirbela golfto Guanabara, ĝi rigardas la maron kaj la montetojn, kiuj enkadrigas la tutan ĉarman scenon.

La Internacia Specimena Foiro de Rio de Janeiro estas ĉiujare inaŭgurata en monato aŭgusto kaj funkcias ĝis decembro; tiu jartempo estas unu el plej bonaj por vizito al Brazilo.

(Disaradiita en Esperanto de: Departamento de Propagando, Rio de Janeiro, Brazilo.)

Se vi deziras legi interesan romanon, sed verkitan en simpla, facila stilo, ni rekomendas al vi la rakonton de Rich. Meyer: „La longa vojo“. Prezo nur gmk. 2.— por la bone broŝurita kaj gmk. 3,40 por la bindita edono, plus 10% por sendkostoj. Ambaŭ eldonoj estas liverataj kun plaĉa sirmkovrilo. — Mendu ĉe Heroldo, Koln aŭ Rotterdam, aŭ ĉe la ceteraj Esperanto-libristoj.

Nederlanda Esperanto-Kongreso

dum pentekosto, 30-31 majo kaj 1 junio 1936 en Leeuwarden.

la ĉefurbo de la provinco Friesland.

Provizora programo:

Sabato, 30 majo:
Akceptejo en hotelo „Sporzicht“, malfermita je la 1-a horo.
Promenado tra la urbo.
5 h. oficiala akcepto en la urbdomo.
6-7 h. Tempo por manĝi.
7-8,30 h. Verŝajne koncerto en la „Princa Gardeno“.
9-12 h. Neoficiala kunesto en hotelo „Sporzicht“. Kunveno de gazetarkorespondantoj.

Dimanĉo, 31 majo:
10-12,30 h. Jarkunveno de LEEN.
12,45 h. Komuna fotografo.
1-2 h. Daŭrigo de jarkunveno. Eble malgranda promenado.
6 h. Komuna tagmanĝo en hotelo „De Klaunderij“.
7,30-12 h. Festvespero kun alloga programo.

Lundo, 1 junio:
9 h. Kolektiĝo por aŭtobusekskurso al la arbaroj kaj erikejoj (Beetssterzwaag). Pikaniko en la arbaro. Per aŭtobuso al Grouw. Je la 1-a horo enŝipiĝo en Grouw por ĉeesti grandan velkonkurson sur la lago. Returne per boato al Leeuwarden. Fermo je la 5-a horo.

Ni instigas precipe la eksterlandanojn, viziti ĉi tiun kongreson. Kompreneble ni unuokle faras tion por la Esperanto-movado kaj por nia nederlanda kongreso, kaj ni kredas ke la alloga programo tute kontentigos la vizitantojn.

